

Organizata për
Demokraci, Antikorrupsion
dhe Dinjitet, Çohu!

**PRISTUP
PRAVDI I LJUDSKIM
PRAVIMA**

Maj 2016 - Maj 2017

IZVEŠTAJ O NADGLEDANJU
SUDSKIH POSTUPAKA U
PRIŠTINI, MITROVICA I
GNJILANE

Projektom koji finansira EU rukovodi Kancelarija Evropske unije na Kosovu

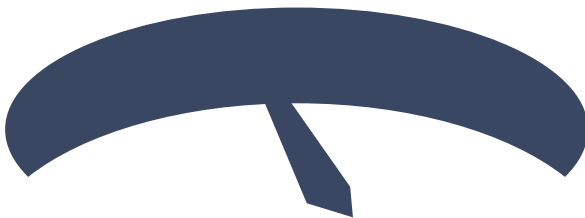

PRISTUP

PRAVDI I

LJUDSKIM

PRAVIMA

Maj 2016 - Maj 2017

IZVEŠTAJ O NADGLEDANJU
SUDSKIH POSTUPAKA U
PRIŠTINI, MITROVICA I
GNJILANE

Odricanje od odgovornosti:

Ova publikacija je izrađena uz pomoć Evropske Unije. Sadržaj ove publikacije je isključiva odgovornost organizacije Çohu i “Komunikacije za Razvoj Društva-CSD”, i na ni jedan način ne odražava stavove Evropske Unije.

Pripremio:

Genc Nimoni

Nadgledali:

Drilon Dobruna dhe Fjolla Azemi

Uredio:

Besa Kalaja

Originalni izveštaj je napisan na albanskom jeziku

Objavio:

Organizacija za Demokratiju, Antikorupciju I Dostojanstvo, Çohu!

Adresa: Rustem statovci Br.17; Pristina, Kosovo

Tel / +381 (0)38 248 506

www.cohu.org

IZVRŠNI REZIME

Organizacija za demokratiju, antikorupciju i dostojanstvo, Çohu! (dalje u tekstu Çohu!) zajedno sa nevladinom organizacijom Komunikacija za društveni razvoj (dalje u tekstu CSD), potpisali su sporazum o saradnji sa Kosovskim pravosuđem (dalje u tekstu KP) za monitorisanje sudova. Nakon potpisivanja sporazuma u aprilu 2016. organizacije su počele sa monitorisanjem slučaja korupcije, organizovanog kriminala, slučaja krivičnih dela protiv Braka i porodice, kao i slučaja iz člana 147 Krivičnog zakonika Kosova (dalje u tekstu KZK).

Cilj fokusiranja na ta poglavlja krivičnih dela je monitorisanje predmeta na koje je stavljen prioritet, poput slučaja korupcije i organizovanog kriminala, i upoređivanje tih dela sa ostalim krivičnim delima osetljivog karaktera, kao što je porodično nasilje i kršenje ljudskih prava, dakle krivična dela protiv braka i porodice kao i krivična dela podsticanja na nacionalnu, rasnu, versku mržnju, nemir ili netoleranciju.¹

Gokom jednogodišnjeg perioda, Çohu! i CSD su monitorisali ukupno 102 slučaja i 214 sudska saslušanja u Osnovnom sudu u Prištini, Gnjilanu i Mitrovici, i identifikovali su različite nepravilnosti u pravosuđu iz ovih tri sudova, počevši od tehničkih i proceduralnih nepravilnosti, pa do sadržajnih problema.

Fokus analize su nalazi monitorisanja, upoređivanje i analiza podataka krivičnih dela korupcije, organizovanog kriminala i drugih dela koje su bile u fokusu ove analize i monitorisanja.

Nalazi iz analize podataka za 2015. i 2016. godinu prvobitno ukazuju na nedoslednost i nesklad podataka Kosovskog tužilaštva (dalje u tekstu KT) u slučajevima korupcije, kao i retke i blage kazne od strane sudova.

Na osnovu analize podataka za 2015. godinu uočili smo nedoslednost u 59 slučaja sa 59 pojedincima, pošto u mehanizmu praćenja Kosovskog pravosuđa što se tiče slučaja korupcije ima 59 dodatnih slučaja i nedostaju 59 pojedinaca, na osnovu podataka u procesu bez rešenih

---

¹ Fokus monitorisanja ove godine bila su tri osnovna suda: Osnovni sud u Prištini sa ogrankom u Gračanici, Osnovni sud u Gnjilanu, i Osnovni sud u Mitrovici. Na početku je fokus monitorisanja bio na krivične slučaje iz poglavlja javne korupcije i dela protiv javne dužnosti, poglavlja organizovanog kriminala, poglavlja krivičnih dela protiv braka i porodice, i poglavlja krivičnih dela podsticanja na nacionalnu, rasnu, versku mržnju, nemir ili netoleranciju.

slučaja tokom perioda januar - decembar 2015.² Što se tiče 2016. godine, nedoslednost je manja, i to u 2 slučaja sa dodatnih 78 pojedinaca.³

Çohu! i CSD smatraju da ova nedoslednost, posebno što se tiče slučaja korupcije, ukazuje na stalne probleme KT-a u smislu usklađivanja i korektno obrade takvih slučaja. Mada ti problemi deluju kao da su tehničke prirode, Çohu! i CSD smatraju da nedoslednost podataka u mehanizmu praćenja onemogućuje pristup tačnim podacima, i kao rezultat toga stvara poteškoće u analizi i okončanju obrade ovih podataka u različitim kategorijama.

S druge strane, na osnovu podataka Kosovskog pravosuđa, sudovi pretežno izriču blage kazne za krivična dela korupcije, i takođe se primećuje nedostatak kazni za slučaje organizovanog kriminala.

Izveštaj ukazuje da kako u tužilaštvu tako i u sudovima najveći broj slučaja pripada krivičnim delima korupcije.

Na osnovu podataka KT-a za dotična poglavlja, tužilaštva su rešila 44.76% pojedinaca uključenih u krivičnim delima korupcije tokom 2016 godine (1,115 pojedinaca od ukupno 2,491 pojedinaca koliko je bilo tokom ovog perioda), 45.86% pojedinaca za krivična dela protiv braka i porodice, 41.38% za krivična dela organizovanog kriminala i samo 18.22% pojedinaca (16 pojedinaca od ukupno 85 pojedinaca koji su bili predmet tužilaštva tokom 2016 godine).

Krivična dela korupcije vode što se tiče procenta rešenih slučaja od strane sudova. Od ukupno 929 slučaja korupcije tokom 2016. godine, osnovni sudovi na prvom stepenu su rešili 357 slučaja ili 38.4% slučaja. Osnovni sudovi su rešili 30.6% slučaja krivičnih dela protiv braka i porodice i 35.71% slučaja krivičnih dela podsticanja na nacionalnu,

² Ti statistički podaci se razlikuju od podataka Kosovskog pravosuđa, ako uzmemo u obzir sve predmete tokom 2015 godine (1,119 slučaja i 3,216 pojedinaca), bez rešenih slučaja tokom istog perioda (552 slučaja i 1,113 pojedinaca). Uzimajući u obzir sve predmete tokom 2015 godine (1,119 slučaja i 3,216 pojedinaca), bez rešenih slučaja tokom istog perioda (552 slučaja i 1,113 pojedinaca), dolazimo do zaključka da imamo 597 slučaja i 2,103 pojedinaca, a ne kao što stoji u podacima Kosovskog tužilaštva, dakle 656 slučaja i 2,162 pojedinaca.

³ Neusklađenost podataka prema poglavljima postoji takođe u periodima između 2015. i 2016. godine. Preciznije, podaci koji su predstavljani 31. decembra 2015. godine, koji bi trebali biti isti kao podaci koji se nasleđuju sledeće godine, dakle 1. januara 2016. godine, nisu isti. Uzimajući u obzir ukupne podatke od svih poglavlja, dok je krajem 2015. godine (31. decembar) ostalo 656 nerešenih slučaja i 2,162 pojedinaca, 1. januara 2016. godine bilo je 658 nerešenih slučaja i 2,420 pojedinaca.

rasnu, versku mržnju, nemir ili netoleranciju, a samo 3 slučaja od ukupno 63 slučaja organizovanog kriminala, rešeno je tokom 2016. godine).

Iako su ti slučaji tretirani kao prioritet, krivična dela korupcije se još uvek prenose iz godine u godinu, i njihov broj se gotovo ne menja u odnosu na prethodne godine.

Çohu! i CSD su monitorisali sudska saslušanja svakodnevno, a fokus monitorisanja bili su slučaji korupcije i organizovanog kriminala.

Nalazi monitorisanja u tri osnovna suda, u Prištini, Gnjilanu i Mitrovici, ukazali su na različite nepravilnosti, počevši od problema tehničke prirode kao što je nedostatak transparentnosti i kašnjenja saslušanja, pa do kršenja ročišta i kršenja ljudskih prava.

U regionu Mitrovice, koji takođe obuhvata opštine na severu Kosova, osim nefunkcionisanja sudstva već više od 8 godina, tokom monitorisanja su takođe identifikovani neprekidni problemi. Nedostatak normalnih uslova za suđenje i nedostatak prostorija u sudu, veliki broj predmeta i nedostatak dovoljnog broja sudija i tužilaca da bi pokrili sve slučaje, prouzrokovali su poteškoće što se tiče tretiranja tih slučaja unutar pravnih rokova, i onemogućili su normalni tok i održavanje sudskih procesa.

Çohu! i CSD smatraju da uprkos koraka učinjenih u cilju funkcionalizacije tretiranja tih slučaja u regionu Mitrovice (sever Mitrovice, Leposavić, Zubin Potok, i Zvečan), opštine na severu Kosova još uvek se suočavaju sa ozbiljnim problemima funkcionalnosti sudova.

Çohu! i CSD zaključuju da nemogućnost održavanja redovnog sudskog procesa i u okviru racionalnih rokova, kršenje istražnih i proceduralnih rokova predstavlja kršenje ljudskih prava, predviđeni Evropskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, ustavnim odredbama za pravedno i racionalno suđenje, Zakona o sudovima kao i kršenje krivičnih odredba.

Nalazi monitorisanja dalje identifikuju nedostatak transparentnosti sudstva, i saslušanja od javne važnosti, gde su osumnjičeni bili visoki funkcioneri. zatvorena su

za javnost i zainteresovane i nisu bile dostupne javnosti. Kašnjenja što se tiče početka saslušanja i odlaganje saslušanja identifikovano je u svim sudovima koje je ovaj projekat monitorisao.

Ozbiljnije kršenje je i nepoštovanje pravnih rokova. Od ukupno 102 monitorisana slučaja i 214 saslušanja u osnovnom sudu u Prištini, Gnjilanu i Mitrovici, gotovo u nijednom slučaju nisu poštovani pravni rokovi koji se tiču određivanjem sudskih ročišta (prvo ročište, drugo ročište, i glavno ročište) kao i rokovi za okončanje tih ročišta. Iako određivanje prvog ročišta predviđa period od 30 dana od trenutka kada sud primi predmet, na osnovu podataka monitorisanja bilo je kašnjenja čak i do 3 godine.

Çohu! i CSD smatraju da kršenje i nepoštovanje tih rokova predstavlja kršenje proceduralnih odredba, i kao posledica prouzrokuje odugovlačenje sudskih saslušanja i gomilanje predmeta. Takođe, takvo kršenje predstavlja kršenje pravde u smislu pravednog i blagovremenog suđenja.

Na osnovu podataka monitorisanja u dotičnim sudovima, 15 od ukupno 102 monitorisanih slučaja kvalifikovana su kao korupcija visokog nivoa. Na osnovu podataka monitorisanja, u slučajima visoke korupcije uključene su osobe različitih profila, biznismeni i obični građani kao i: poslanici, ministri, zamenici ministara, stalni sekretari, predsednici opština, predsednici sudova, glavni tužioci i tako dalje. Çohu! i CSD smatraju da je zabrinjavajuće suđenje malog broja slučaja visokog profila, kao i način rešavanja tih slučaja. Od ukupno 13 osoba visokog profila, zaključani su slučajevi protiv 8 osumnjičenih, na prvom ili drugom stepenu, dok su slučajevi protiv 5 osumnjičenih još uvek u toku.

Od ukupno 8 osumnjičenih protiv kojih je završen sudski postupak (2 ministra, 4 predsednika opštine, 1 predsednik suda, i 1 glavni tužilac), 4 osobe proglašene su krivim i izrečena im je minimalna kazna, a odbačena je optužba protiv ostalih 4 osumnjičenih u nedostatku dokaza, prema obrazloženju sudova.

Çohu! i CSD smatraju da blage kazne, odbacivanje optužba i oslobađanje zvaničnika visokog profila ukazuje još jednom na nizak stepen borbe protiv korupcije i kažnjavanje korupcije visokog nivoa.

Kosovsko pravosuđe i Kosovsko tužilaštvo doneli su odluku da slučaje korupcije tretiraju uz apsolutni prioritet,

usvajajući Strategiju i Akcione planove za smanjenje slučaja korupcije i tretiranja tih slučaja uz prioritet. Tokom 2016. godine tužilaštva su rešila 461 slučaja, dok su sudovi tokom tog perioda rešili ukupno 357 slučaja korupcije.

Slučajevi organizovanog kriminala su takođe tretirani uz prioritet. Ti su slučajevi čak kategorizovani kao standard koji se treba postići u različitim procesima integracije. Mada su to kompleksniji slučajevi po prirodi, ostaje zabrinjavajući mali broj rešenih slučajeva u tužilaštvu i sudovima, uz poseban naglasak na sudove. Za dve godine (2015, 2016) sudovi su rešili samo 5 slučajeva organizovanog kriminala, i uzimajući u obzir činjenicu prioriteta, takve brojke ni izbliza ne ispunjuju borbu protiv te pojave što je jedna od najproblematičnijih pojava na Kosovu.

Çohu! i CSD smatraju da broj prenesenih slučajeva iz godine u godinu još uvek predstavlja glavnu prepreku, posebno za sudstvo. Priprema tužilaštva i sudova za krivična dela određene prirode, povećanje broja tužilaca, sudija i profesionalnih saradnika, uticalo bi na smanjenje velikog broja slučajeva u sudovima i tužilaštvu, i efikasnije tretiranje slučajeva korupcije od strane sudova i tužilaštva.

Preporuke adresiraju nalaze glavnih institucija kao što je Kosovsko pravosuđe, Kosovsko tužilaštvo, sudovi i tužilaštvo, Sudski institut, kao i ostale preporuke koje se bave povećanjem broja sudija i tužilaca, izbegavanjem nesklada podataka mehanizma praćenja, nastavkom pravnog obrazovanja, odgovornošću sudstva i tužilaštva u vezi zastarelosti slučajeva, jačanjem i stvaranjem mehanizama polaganja računa pri Kosovskom pravosuđu i tužilaštvu, u smislu odgovornosti i preduzimanja mera protiv sudija i tužioca.

Evropska unija je sastavljena od 28 država članica koje su odlučile da posteno povezuju svoja znanja, resurse i sudbine. Zajedno, tokom predioda proširenja od 50 godina izgradili su zonu stabilnosti, demokratije i održivog razvoja uz održavanje kulture raznolikosti, tolerancije i individualnih sloboda. Evropska Unija je posvećena razmeni svojih dostignuća i vrednosti sa državama i narodima izvan svojih granica.

Projekat implementira:

Organizacija za Demokratiju, Antikorupciju i Dostojanstvo, Çohu!
i Komunikacija za Razvoj Društva (CSD)

Projektom koji finansira EU
rukovodi Kancelarija Evropske
unije na Kosovu

